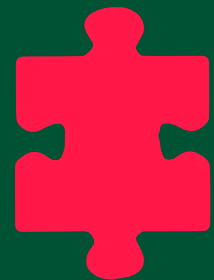

CONCLUSIONS

Sant Feliu de Llobregat,
18 de febrer de 2013

El treball en xarxa: una eina
positiva en matèria de
violència masclista

Treballem en xarxa contra la violència masclista

El 18 de febrer de 2013 es va celebrar a Sant Feliu de Llobregat la jornada “**El treball en xarxa: una eina positiva en matèria de violència masclista**”, on professionals del Baix Llobregat que treballen en violència masclista es van reunir amb l'objectiu d'establir línies de treball conjuntes, millorar el coneixement dels diferents recursos i serveis existents a la comarca i copsar les diferents realitats de l'atenció a les persones que pateixen o han patit violència masclista. La reunió es va plantejar com una possibilitat d'obrir un espai de coneixença i diàleg entre els/les diferents agents, que a més, motivés a la reflexió i el treball en xarxa. Va servir, entre d'altres, per posar en comú experiències i debatre sobre com el treball col·laboratiu i l'optimització dels recursos i serveis podrien millorar l'atenció directa i sobre com abordar la **recuperació positiva** en situacions de violència masclista.

A la jornada, organitzada per l'Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat, el Servei d'Intervenció Especialitzada de la Generalitat de Catalunya i el Consell de les Dones del Baix Llobregat, van participar més de 60 persones, el 99% de les quals eren dones, en la seva majoria tècniques especialitzades dels diversos serveis comarcals que treballen en aquest àmbit.

El programa de treball es va organitzar en dues parts ben diferenciades.

A la **primera part** tres professionals de les entitats organitzadores de la jornada, van fer una xerrada sobre “**La resiliència: recuperació positiva en violència masclista**”, estructurada en tres nivells:

1. El **macrosistema** o **nivell transsubjectiu**, que correspon a la forma d'organització social, pautes culturals, valors, creences, context polític i de xarxa.
2. L'**exosistema** o **nivell intersubjectiu**, que és el format per la comunitat més pròxima a la persona: família, escola, amistats, associacions de dones, àmbit laboral, església, etc.
3. El **microsistema** o **nivell intrasubjectiu**, que és el que correspondria a l'àmbit individual de la dona, la seva xarxa de vinculació més propera, i a on també incloem als fills/es.

El sistema de valors i creences que impera a la societat és el de la **cultura patriarcal**. Un sistema en què el concepte de dominació masculina es troba íntimament lligat al de violència. Tal i com diu la teoria feminista, la violència de gènere representa el mecanisme de submissió per excel·lència en el sistema patriarcal.

Per tant, tenint en compte aquest context, es veu necessari incloure la **perspectiva de gènere** en el treball que es realitza amb les dones i amb les seves filles i fills que pateixen o han patit violència, i enfortir-les perquè coneguin i exerceixin els seus drets.

CONCLUSIONS DE LA JORNADA

L'eradicació de la violència passa per tenir en compte la **simultaneïtat dels sistemes de creença i subsistemes que la promouen, la cronifiquen o la legitimen**. Utilitzar aquesta estructura per poder invertir aquesta capacitat en una oportunitat de canvi i transformació.

El concepte “**resiliència**” es presenta com la capacitat que té una persona o un grup de recuperar-se davant l'adversitat per continuar projectant el seu futur i a més a més, sortir enfortida. De vegades, les circumstàncies difícils o els episodis traumàtics poden permetre desenvolupar aptituds que es trobaven latents i que l'individu desconeixia que tenia fins aquell moment.

Pel que fa als infants, el nivell de resiliència està vinculat a l'autoestima, per tant, és important que es treballi amb ells des de petits. Un infant amb bona autoestima es convertirà en una persona adulta amb bona capacitat de resiliència.

Les dones quan es troben en situació de violència masclista, posen en marxa diferents estratègies, que en la consciència de viure aquesta situació de maltractament, esdevenen cada cop més planificades i van més dirigides a trencar amb les relacions abusives.

A la **segona part** de la jornada es van portar a terme tres tallers participatius:

Taller 1.- Detecció i abordatge del risc

Taller 2.- Pautes grupals del treball socio-psico-educatiu amb nens/es

Taller 3.- Casos pràctics: de la derivació a la intervenció especialitzada.

Taller 1.- El principal objectiu del primer taller va ser identificar i abordar el risc a través de les visions dels i les professionals dels diferents serveis i aportar eines teòriques i operatives que permetessin donar una millor resposta als casos.

Destaquem les següents reflexions i propostes sorgides:

- Necessitat de ponderar l'equació Risc vs Denúncia. Percepció de Risc i Risc Objectiu no sempre coincideixen. Dificultat de gestionar l'ansietat que comporta rebre tanta informació i percepció de risc en un primera visita. Cautela, escolta activa i gestions en xarxa
- La xarxa no serà veritablement eficaç si no inclou l'aparell judicial: advocats/des amb sensibilitat, jutges/jutgesses en circuits de violència, fiscals, etc... La seva implicació es considera necessària per assegurar l'èxit de la intervenció, sobretot en els casos de més risc
- Creixent importància de conèixer els nous canals a través dels quals es pot exercir la violència: internet, xarxes socials, etc. A tenir molt en compte a les primeres atencions
- Necessitat d'incloure la perspectiva de gènere a totes les actuacions i intervencions de la xarxa. Els equips que porten més temps treballant ja ho tenen incorporat, però s'ha de reforçar en altres àmbits públics, com per exemple escoles o centres de salut.

Taller 2.- El principal objectiu del segon taller va ser aprofundir en les diferents propostes i metodologies de treball que existeixen a nivell comarcal pel treball psicoeducatiu amb nens i nenes, per tal d'intentar un treball més coordinat i eficaç dins el sistema.

Destaquem les següents reflexions i propostes sorgides:

- Primera i principal dificultat: la invisibilitat del problema de la violència masclista en relació als/a les menors
- Gran desconeixement entre els/les professionals dels seus efectes, fet que denota una manca de formació i/o informació
- És fonamental tenir en compte el nivell de complexitat de la violència masclista. Les dones arriben als serveis “desarmades”, amb pocs recursos personals per protegir a les seves criatures, fet que provoca molta impotència, dolor i desconcert en els/les professionals. Es detecta una manca de treball personal amb els/les professionals per atendre a aquestes qüestions, que sovint pateixen greus dificultats per abordar els casos
- Dificultats per diferenciar el procés de recuperació de la dona de l'afectació als infants.

Taller 3.- El principal objectiu del tercer taller va ser abordar, a través de casos pràctics, les dificultats dels/les professionals de l'àmbit social pel que fa a la detecció, tractament i derivació de casos de violència masclista.

Algunes d'aquestes dificultats apuntades són:

- Dificultats de coordinació entre els serveis per disponibilitat, temps, ritme de treball, implicacions, tipus de recursos, etc...
- Dificultats d'establir els límits d'actuació entre els serveis que treballen de manera conjunta un mateix cas
- Dificultats d'adequar la intervenció als temps de les dones. Com resoldre i interpretar les urgències, com ajustar les expectatives de les usuàries al que realment poden oferir els serveis
- Dificultats en la detecció de les diferents tipologies de violència masclista: indicadors, recursos on derivar, com treballar la derivació, etc...
- Dificultats en treballar els casos que en origen són abordats des de la perspectiva de violència masclista i després deriven en violència materno-filial
- Dificultats d'intervenció en els casos en què la dona no identifica el maltractament. Com fer un abordatge i un treball d'indicadors de detecció
- Dificultats en els aspectes jurídic-administratius en casos de violència masclista en dones immigrades. Com afecten i determinen l'enfocament de treball
- Dificultats d'identificació dels maltractaments en l'àmbit familiar quan es tracta d'un servei d'atenció a la infància

Reflexions i propostes d'actuació

Reflexions

- Es reflexiona sobre la multiproblemàtica dels casos: patologia mental, consum de tòxics, dificultats econòmiques extremes i la necessitat de treballar cada aspecte des del recurs específic que li correspon. S'evidencia la limitació d'intervenció de cada recurs per treballar d'una manera més eficient
- Es coincideix en les dificultats sorgides per intervenir o no poder intervenir amb l'agressor, donat que serveis d'atenció integral familiar poden realitzar actuacions que no concorden amb la intervenció d'altres serveis més específics de violència masclista
- Es fa palesa la necessitat de que els/les professionals actuïn d'ofici en casos de coneixement d'agressions a dones, situacions de maltractaments i/o abús a nens/es.
- Es reclama continuar amb el treball de sensibilització vers la violència masclista a l'àmbit educatiu, en la infància i l'adolescència, i a la societat en general.

Propostes d'actuació

- Debatre sobre la possibilitat de creació d'una eina consensuada, de caràcter comarcal, de valoració del risc de la violència masclista
- Incloure un espai de reflexió per aprofundir en el treball en xarxa, realitzar treballs comunitaris i engegar un projecte comú a nivell comarcal per al treball amb la infància i les dones que pateixen violència masclista, en el marc de la Xarxa Baix.
- Treballar de manera coordinada i continuada per establir línies d'actuació que permetran consensuar uns mínims comuns per a tots els municipis i tots els circuits de violència. Aquestes línies d'actuació serviran per millorar la derivació dels casos i la intervenció corresponent.
- Ampliar i actualitzar el mapa de recursos d'atenció a les dones al Baix Llobregat.